

Nýggja stevnuskráin hjá danska javnaðarflokkinum:

Eitt stig til vinstri

Endamálið er felagsogn og størri tryggileiki

Munurin millum pallin og luttakararnar í høllini var stórur. Serliga viðvíkjandi kreppusemjum við borgaraligu flokkarnar. Spurningurin viðvíkjandi EF skilur eisini flokkin í tveir bólkar. Breið semja er um nýggja »prinsippprogrammið.«

Nýggja stevnuskráin hjá danska javnaðarflokkinum, sum hevði landsfund vikuskiftið 16. — 18. sept. og fyrstu dagarnar í seinastu viku, er eitt stig til vinstri í mun til stevnuskránni, ið flokkurin hevur arbeitt við síðani 1961.

Stevnuskráin, sum teir yvir 300 umboðsmennirnir við valrætti samtyktu, er tann triðja hjá danska javnaðarflokkinum. Tann fyrsta, ið var frá 1913, varð avloyst av eini stevnuskrá fyri 16 árum síðani, sum av politiskum eygleiðarum verður mett at vera meira teknokratiskt og generell enn tann nú samtykta, ið er meira ígrípulig. Flokkurin vendur nú aftur til kravið um felagsogn av framleiðslutøllum.

Fólkaræði og sosialt rættvís

Stevnuskráin slær bart út fast, at stríðs arbeiðararørslunnar fyri fólkaræði og sosialum rættvís er ikki at enda komið, fyrr enn ognarrætturin til framleiðslutølini er felags. Tað verður sligið fast, at tørvur brúkaranna skal javnast út í úrkomu og í ogn.

Hesi endamál seta stór krøv til dygdina av skatt-, sosial- og arbeiðsmarknaðarpolitikkinum. Fortreytin fyri hesum er eisini ein solidariskur lønarpolitikur og »økonomískt demokrati«.

Í hesum brotinum verður eisini sagt, at láni-stovnar og tryggingarfeløg skulu gerast um til sjálveigandi stovnar, har nevndarlímur umboðandi tað almenna skulu hava meirilutan. Somuleiðis verður gjørt greitt, at flokkurin ynskir, at jørðin stigvið verður samfelagsogn.

Frá landsstevnuni í Falkonersentrinum. Flokkskrivarin Ejnar Haugaard Christiansen á roðarapallinum. Sitandi formaðurin, Anker Jørgensen og næstformaðurin, Kjeld Olesen. Teir blivu allir afturvvaldir

— Allir møguleikar fyri spekulatið í jarðar- og i-búðarviðurskiftum skulu burturbeinast og øll privat i-búðarleiðug skulu yvir-takast av leigaranum, verður sagt í skránni.

Stórt arbeiði í tvey ár

Stevnuskráin, sum nú er samtykt, hevur verið undir stöðugum arbeiði og kjaki seinastu tvey árin. Hetta arbeiðið hava túsundtals av limum gjørt í bólkum kring alt landið.

Tað var landsstevnan í 1973 — flokkurin heldur eina landsstevnu fjórða hvørt ár og landsfund hvørt ár — sum samtykti, at nýggja stevna skuldi gerast. Ein nevnd varð sett at gera eitt uppskot, sum var liðugt í 1975. Hetta uppskotið varð sendt út til øll feløgini og kundi eisini keypast í handlur.

Øll broytingaruppskotini og onnur ynski, sá komu frá bólkunum og feløgnum, samskipaði ein nevnd, og aðalstjórnin hevur eisini havt tvey til viðgerðar. Síðani eru tvey aftursend feløgnum, sum hava havt tvey til endurviðgerðar. Um 400 broytingaruppskot komu fyri á

landsstevnuni, áðrenn stevnuskráin varð endaliga samtykt.

Kvinnurnar vunnu stórsigur

Eitt av uppskotunum, sum nógv kjak stóðst av, var eitt serligt brot um javnsetan av kvinnum.

Kvinnurnar roknaðu ikki við, at tað kom í gjøgnum. Aðalstjórnin tók ikki undir við tí av fyrstan tíð. Næstformaðurin í flokkinum, Kjeld Olesen, segði, at tað var ikki tí, at teir undirmettu kvinnurnar, men av tí at tað var óneyðugt, og at líkarætturin millum kvinnu og mann kom fram aðrastaðir í skránni.

Kvinnurnar hildu við sitt, og at enda tók ein meiriluti í høllini undir við tí serligu kvinnugreinin, sum sigur, at samfelagið í størri mun enn nú skal virkast av kvinnum.

— Tá kvinnurnar fáa størri ávirkan á samfelagsviðurskiftini, fáa mennirnir størri ávirkan á meira við hús, á tann dagliga dagin og harvið fleiri fslags gleði. Tað vil gagna barnunum, at mannfólkini sleppa undan tí gamla mans-, karrieru-

forsyrgjaraleiklutinum, ið tað uppvaksandi ættarliðið hevur tørv fyri mannligari og kvinnuligari ávirkan, halda kvinnurnar við Evu Bendix á odda.

Varni viðvíkjandi EF

Spurningurin viðvíkjandi EF varð umrøddur. Bæði undir tí organisatoriska og tí politiska kjakinum.

Tað var serliga veto-rætturin í EF, sum varð umrøddur, eftir at floksformaðurin, Anker Jørgensen, í politisku frágreiðingini segði, at nakar rættulig fekt ikki, um ikki tvey einstøku londini vildu geva nakar av sínum »suverenitet«.

Hetta fekk nógv EF mótstøðumenn at taka orðið. Teir ávaraðu móti hesum, men formaðurin víssaði teir um, at Danmark fór ikki at lata veto-rættin frá sær.

Við átta atkvøðum í meiriluta samtykti landsstevnan, at veto-rætturin í EF bert kann avtakast eftir eini fólkaatkvøðu.

Annars samtykti fundurin eitt uppskot um, at limaskapurin í EF javnan skal metast, um hann er

til frama fyri ta demokratisku sosialismuna, nationalt og internationalt.

Viðvíkjandi beinleiðis vali til EF-tingið, sum fyrstu ferð skal fara fram í 1978, hevur aðalstjórnin í flokkinum avgjört, at ein serligur landsfundur skal gera tað endaligu uppstillingina eftir uppskotum frá amtsfeløgnum.

Í danska javnaðarflokkinum er ein meiriluti móti EF, visir ein kanning, sum ein opiðskanningarstovnur hevur gjørt. Í fólkatingsbólkinum er kortini ein stórur partur fyri EF-limaskapi.

Hevði einki móti at dansa við teimum borgarligu

Undir kjakinum eftir ta politisku frágreiðingina hjá Anker Jørgensen, forsætisráðharra, fekk stjórnin nógvur atfinningar. Nógvir av teimum, sum høvdu orðið, funnst at teimum semjunum, ið tann sosialdemokratiska stjórnin hevur gjørt saman við teimum borgarligu flokkunum.

Tað varð ávarað móti ov nógvum dansi við teim

borgarligu. Fyrrverandi ráðharrin, Karl Hjortnæs, sum er millum fremstu EF-mótstøðumenninar, segði, at flokkurin átti at varðveita sín identitet og sjálvsvirðing. Men Anker Jørgensen svaraði, at eru úrslitini rimulig, hevði hann einki móti einum dansi afturat.

Tóku ikki støðu til líkapsinsón

Landsstevnan tók á hesum sinni ikki nakra avgerð um líkapsinsón. Hesin spurningurin hevur verið rættliga nógv frammi seinastu tíðina.

Orsokin var hon, at flokkurin og LO hevur eina nevnd, sum arbeiðir við málinum, og hildið varð, at eingin avgerð skuldi takast, fyrrren nevndin var liðug við arbeiði sítt.

Spurningurin er, um øll skulu fáa somu pensión í krónum, hvørji inntøkuviðurskiftini so hava verið áður, ella um pensiónin skal ásetast eftir inntøkuni. Spurningurin er ein liður í einum størri pensiónsreformi.

1200 luttakarar

Landsstevnan, sum er tann 32. hjá danska javnaðarflokkinum, vardi í fyra dagar og hevði heilar 1200 luttakarar. Millum 3—400 umboðsmenn frá feløgnum. Harafturat komu limir úr fólkatingsnum, úr ymskum nevndum, umboðsmenn fyri yrkisfeløgini, borgmeistarar o.s.fr. Ahoyrararnir úttan atkvøðurætt vóru um 500 í tali.

Úr útlandinum vóru uml. 100 gestir. Ikki bara úr Norðurlondunum, men

Framhald á síðu 9